

Verslag activiteiten 2024 SVVBA

Datum: 13 november 2024

1 Inleiding

Medio 2021 is op initiatief van een aantal burgers van de gemeente Molenlanden de Stichting Verantwoord Varen Binnenwater Alblas (afgekort SVVBA) opgericht. De stichting is opgericht om de veiligheid van de pleziervaart in de binnenwateren rond de Alblas te bevorderen.

De Alblasserwaard is waterrijk met een omvangrijke waterrecreatie. Echter:

- De kennis van regels en veiligheid van recreanten, blijven achter bij die van het wegverkeer.
- Belangen van bewoners en recreanten kunnen verschillen en botsen in termen van overlast, natuurbehoud, duurzaamheid en dergelijke;
- Partijen als gemeente, waterschap, (water-)politie, verhuurbedrijven, hengel- en watersportverenigingen, natuurverenigingen, inwoners en recreanten hebben allen hun eigen deelbelangen en -interesses, maar er ontbreekt een platform voor kennisuitwisseling en -ontwikkeling.
- Overheidsinstanties en omwonenden geven aan dat de ontwikkelingen op de Alblas vergelijkbaar zijn met die op de Giessen of de Linge, maar er is weinig regionale uitwisseling van problemen en mogelijke oplossingen.

De activiteiten van de stichting hebben geleid tot een brede en positieve respons van sympathisanten, veel media-aandacht, en verschillende overleggen met verhuurbedrijven en overheidsinstanties. Het was opvallend dat vele burgers blij waren dat ze hun observaties en klachten konden delen.

Gemeenten en Waterschap geven aan dat een samenhangend beleid voor de buitenruimte gebaseerd is op drie speerpunten:

1. Kennis van en voorlichting over regelgeving (*'hoe hoort het, welke regels zijn er'*)
2. Gedragsbeïnvloeding (*'gedraag je volgens de regels'*)
3. Handhaving (*'wie niet horen wilt, moet voelen'*)

Op basis van aanvragen en projectplannen heeft de stichting financiële ondersteuning gehad via de Klankbordgroep Oud-Alblas, de gemeente Alblasserdam en stichting Elshout. Op basis daarvan heeft de stichting diverse activiteiten ontplooid en een website ontwikkeld, zie www.svvba.nl. De website heeft de onderdelen *Home, Onze missie, Vaarregels en -gedrag, Sympathisanten, Melding doen, Nieuws, Downloads, Contact en Links*. Via deze website worden bovenstaande speerpunten nagestreefd.

Daarnaast zijn in de afgelopen jaren verschillende acties uitgevoerd, per speerpunt weergegeven:

1. **Kennis en voorlichting:** Vaarregels onder de aandacht brengen via de website, huis-aan-huis bladen in Bleskensgraaf, Oud-Alblas en Alblasserdam en het plaatsen van borden bij te-water-laat-plaatsen. Tevens hebben we bewerkstelligd dat het Waterschap meer snelheidsborden heeft geplaatst.

26 september van dit jaar is er een interview afgenomen door Klokradio, waarbij twee bestuursleden werden geïnterviewd. Begin oktober stond er een uitgebreid artikel in de streekbladen De Klaroen en Het Kontakt over het werk van de SVVBA.

2. **Gedragbeïnvloeding:** Vaargedrag-bevorderende slogans op spandoeken langs het water plaatsen, regelmatige persberichten en publicaties in de lokale media. Met toestemming van Waterschap Rivierenland werden er in september van dit jaar als pilot nog twee spandoeken aan de Peilmolenbrug gehangen.

3. **Handhaving:** laagdrempeliger maken van het doen van meldingen over vaargedrag (foto's en filmpjes) via de website van de Stichting naar het Waterschap, jaarlijkse rapporten aan het Waterschap en de gemeenten en hen oproepen tot een actievere en frequentere handhaving en in betere afstemming tussen Waterschap en gemeenten. Zo heeft het Waterschap een nieuw (concept) handhavingsplan besproken met de Stichting en gemeenten.

De Stichting doet jaarlijks verslag van haar activiteiten en bevindingen, bundelt deze in een rapport over de veiligheidsknelpunten en bespreekt dit met Waterschap Rivierenland en gemeenten Alblasterdam en Molenlanden. Deze gaven aan dat het lastig is om op losse incidenten te reageren, maar dat samenvattingen en rapportages helpen voor een gericht beleid.

We zijn niet de enige in het land die last hebben van onverantwoord varen. In Midden Delfland loopt het inmiddels de spuigaten uit, zie: <https://search.app/Jsrg4JR9uerq4fjUA>
Kijk hier vooral naar de video in dit artikel.

2 Activiteiten en bevindingen 2024

2.1 Kennis en voorlichting

In 2024 is via publicaties op de website en met medewerking van lokale omroepen en streekbladen aandacht geschonken aan het werk van de SVVBA.

De SVVBA heeft de vaarregels in een geplastificeerd bord bij de Rivierenlanden te-waterlaatplaats bij de Peilmolenbrug in Oud- Alblas op 25 augustus 2023 herplaatst. Helaas is ook deze paal weer binnen een week uit de grond getrokken. Bij het Waterschap is een vandaalbestendige stalen paal aangevraagd, helaas is deze aanvraag niet gehonoreerd. Plan is herplaatsing van een eigen houten paal in het voorjaar van 2025.

Op de website is het meerjarenplan 2024 tot 2027 gepubliceerd. Voor de uitvoering daarvan is een aanmerkelijke subsidie van de gemeente Alblasterdam ontvangen, waarvoor de stichting haar dank uitsprekt.

Bij het botenverhuurbedrijf De Krom hebben we de verhuurdocumentatie omtrent vaarregels en vaarbereik bekeken en de toepassing van begrenzers op de juiste manier vastgesteld.

Eind 2024 telt SVVBA 68 sympathisanten.

In de afgelopen jaren waren er diverse contacten met bewoners wonend aan het naburige water De Giessen. De problematiek op de Giessen is vergelijkbaar met die van de door de Stichting bestreken vaarwegen, en er bestaat belangstelling om te leren van onze ervaringen en samen te werken. Het bestuur van SVVBA staat daar positief tegenover. Het is een logische verbreding van de activiteiten binnen de gemeente Molenlanden. Dit kan ook nieuwe impulsen geven aan de huidige activiteiten. De organisatie en werkwijze van onze stichting is besproken. Intussen is vernomen dat ook langs de Giessen een spandoekenactie is opgestart.

2.2 Gedragsbeïnvloeding

Door bestuursleden en sympathisanten zijn in het vaarseizoen 2024 wederom diverse spandoeken langs de waterkant geplaatst. Het lijkt erop dat van de spandoeken een positieve werking uitgaat. Hierbij werd het plan opgevat om ook twee spandoeken aan de Peilmolenbrug te hangen. Omdat dit echter openbare weg is, werd gezocht via de site omgevingsvergunningen of hier een vergunning voor nodig was. Deze kon na de nodige invulproblemen, geheel ingevuld worden en bracht ons naar Waterschap Rivierenland als vergunningverlener. Via mail wisseling werd vergunning verleend om de spandoeken aan de Peilmolenbrug op te hangen, mits deze de doorvaart niet zouden belemmeren. Advies was ook nog om een melding te doen bij de provincie. Dit werd telefonisch gedaan en de Provincie Zuid Holland zou erop terugkomen. Onverwachts kwam er toch een mail van de Provincie Zuid-Holland, waaruit bleek dat we € 399 moesten betalen aan legeskosten om een vergunning van de provincie te krijgen. Dat dit buiten alle proporties is, lijkt geen twijfel, en de provincie zoekt nog naar mogelijkheden om de legeskosten te voorkomen.

Met het Waterschap is aan het begin van het vaarsseizoen een overleg over het concept-handhavingsplan met de gemeenten georganiseerd. Daarbij is contact gelegd met de gemeentelijke handhavers en gesproken over aanlegplaatsen en dergelijke.

Mede naar aanleiding van vragen van SVVBA heeft Waterschap Rivierenland publicaties op hun website gedaan om onder de aandacht te brengen dat tijdens de verlichtingsweek (1^e week van september) er in Kinderdijk ontheffing geldt van het nachtvaartverbod mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan: binnen een uur na afloop van het evenement terugvaren en voldoen aan andere regelgeving waaronder het voeren van de wettelijk voorgeschreven verlichting.

SVVBA heeft bij de Provincie Zuid-Holland een schriftelijk verzoek ingediend om de vaarsnelheid in het Natura 2000 gebied (Vanaf Kinderdijk het hele Nieuwe Waterschap en het Overwaard kanaal van Kinderdijk tot aan de Zijdebrug) te verlagen van 9 km/uur tot 6 km/uur. Het antwoord dat in 2024 binnenkomt is dat de provincie hierover geen zeggenschap heeft en verwijst naar Waterschap Rivierenland.

2.3 Clean-up day Alblas, Nieuwe Waterschap en deel Graafstroom

In het kader van World Clean-Up Day op 21 september heeft de SVVBA samen met de Hengelsportvereniging Alblasserdam en de Watersportverenigingen in Alblasserdam een opruimactie langs de oevers van de Alblas, de Graafstroom tot en met Bleskensgraaf en het Nieuwe Waterschap gehouden.

Omdat een zaterdag beter uitkwam dan de officiële vrijdag is deze opruimactie op zaterdagmorgen 22 september uitgevoerd met 8 vaartuigen met een dubbele bezetting.

De oogst was niet al te groot, enerzijds verheugend dat de hoeveelheid zwerfafval toch beperkt is, anderzijds ook verheugend dat de oevers nu weer schoon zijn. De grootste vangsten waren een kunststof

tuinkist van ca. 2 m³, pallets, groot drijfhout, surfplanken of delen daarvan, en daarnaast uiteraard flessen, blikjes en kunststof voorwerpen.

De ochtend werd afgesloten met een gezamenlijke lunch waar werd geëvalueerd.

De gemeenten Molenwaard en Alblasserdam hadden op twee plaatsen afvalcontainers neergezet en de gemeente Alblasserdam had ook nog voor de nodige gereedschappen, vuilniszakken, handschoenen etc. gezorgd. Deze actie is zeker voor herhaling vatbaar.

2.4 Het waterschap zou, zoals toegelicht in het voorjaarsoverleg in 2024, projectmatig werken vanuit een drietal thema's:

- *Snelheids-/trajectcontrole*
- *Nacht-/viscontrole*
- *Havens/verhuurbedrijven*

E.e.a zal een punt van bespreking zijn tijdens het najaarsoverleg november/december 2024.

2.5 Handhaving

Handhaving door Waterschap

Het waterschap heeft in het voorjaar kaartjes aan zodiacs gehangen die zichtbaar waren langs de Alblas en het Nieuwe Waterschap met daarin voorlichting over de maximum snelheid, de minimale leeftijd om een gemotoriseerd vaartuig te besturen, de verplichting een registratie te voeren wanneer een vaartuig sneller dan 20 km per uur kan etc.

Voor zover aan SVVBA gemeld, heeft het Waterschap in 2024 slechts gepatrouilleerd op 9 en 19 mei. Over deze actie verwachten we nog terugkoppeling.

Meldprocedure vaarklachten

Zeernstige klachten omtrent vaargedrag kunnen worden gedaan bij het Waterschap via telefoonnummer 0344 649090, of de (ook buiten kantooruren bereikbare) meldkamer 0653 93 82 74.

Voor normale klachten, zie hieronder.

De meldingen van onverantwoord varen kunnen direct via de website van de SVVBA worden gedaan, echter alleen door geregistreerde sympathisanten onder strikte privacyregels. Sympathisanten kunnen zich via de website aanmelden, maar de registratie is pas compleet na een toelating door één van de bestuursleden van de SVVBA. Bij een melding kan direct een foto van onverantwoord varen worden ge-upload. Bij de melding kan een vinkje worden gezet als er een video opname van de gebeurtenis is gedaan. Meldingen al of niet vergezeld van een foto gaan direct door naar Handhaving Rivierenland. Derden krijgen deze dan ook niet te zien. Een video moet apart worden ge-upload naar de server van de website host omdat video bestanden vaak te groot zijn. De website host stuurt deze video's door naar de server van Rivierenland. De website bevat een duidelijk instructies hoe meldingen op eenvoudige wijze direct van de mobiele telefoon gedaan kunnen worden en van deze meldingen krijgen derden niets te zien!

Concrete bevindingen 2024

Er is in 2024 tussen 1 mei en 15 september 2022 49x gebruik gemaakt van de meldingsmogelijkheid en 33x via mail en whatsapp van onverantwoord varen op de binnenwateren De Alblas en Nieuwe Waterschap. De bovengenoemde 49 meldingen, soms vergezeld van foto's (18x) en films (3x), zijn automatisch doorgestuurd naar het meldpunt van de WSRL.

De gemelde snelheden lijken iets afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren.

Bij de meldingen werd 7 keer gemeld dat er een minderjarige achter het stuur zat en 5 keer was sprake van tieners.

Uit het overzicht meldingen blijkt ook nu weer dat controlevaarten bij voorkeur tussen 16:00 uur 's middags en 23:00 uur 's avonds dienen te gebeuren.

Bij meldingen varen na zonsondergang:

Totaal 24 meldingen varen na 30 minuten na zonsondergang. 5 hiervan waren tijdens de verlichtingsweek maar een aantal van deze meldingen gaven aan dat er in de verlichtingsweek zonder verlichting werd gevaren en ook vaak veel te hard. Omdat er ook suppers voeren (sommige zonder niet verplichte verlichting) vormt dit gedrag zeker een gevaar.

In totaal deden slechts 7 verschillende personen meldingen (vorig jaar 5). Hierdoor zijn er weinig of geen "dubbellingen" maar zou de frequentie met meer melders uiteraard veel groter zijn.

De meldingen verzameld via WhatsApp en Mail zijn ingebracht in een Excel sheet. (Zie bijlage).

Het totaal aantal meldingen bedroeg 82, dit is meer dan de 51 in 2023 maar nog steeds aanzienlijk minder dan de 228 in 2022 en weer minder dan de 434 in 2021. Uiteraard wordt er vrijwel alleen gevaren bij mooi weer, zodat het zomerweer invloed heeft op het vaarseizoen. Ook worden slechts excessen ervaren als overlast en van die excessen kan slechts een klein deel worden vastgelegd op foto of video. Hieruit volgt dat het aantal werkelijke incidenten in bovenstaande periode vele malen groter zal zijn dan de het geregistreerde aantal meldingen.

Conclusies

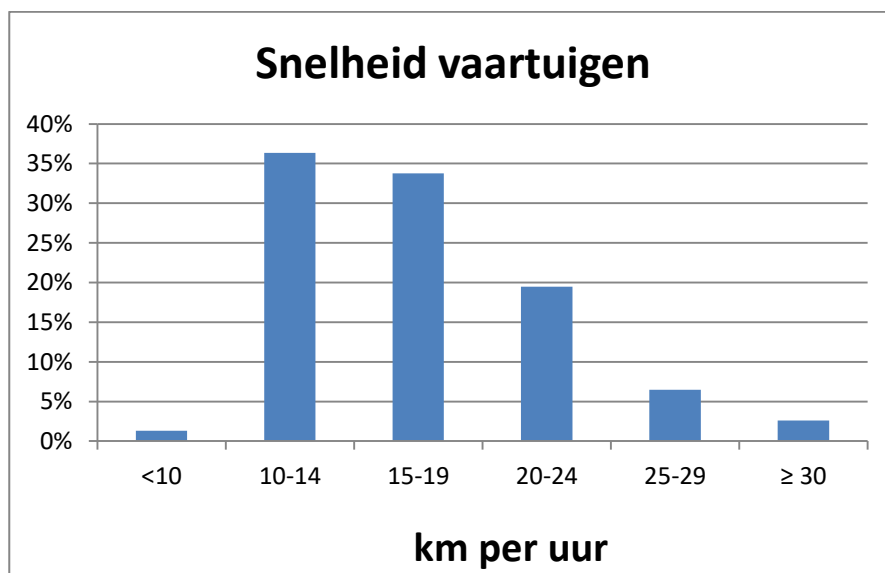
- Het is natuurlijk verheugend dat het aantal meldingen sinds de start van de SVVBA met meer dan 80% is afgenomen. Ook de mondeling gegeven meningen en reacties van veel aan het water wonende sympathisanten en bewoners bevestigen dat er veel verantwoord wordt gevaren dan enkele jaren geleden.
- Het zwaartepunt van onverantwoord varen blijft de omgeving van Klein-Alblas, Kortlandse brug en het Nieuwe Waterschap, waar ook veel met snel varende vaartuigen, vaak met een (al of niet bezette) surfplank erachter met daarop een jeugdig persoon wordt gezien. Ook is een enkele maal waterskiën en éénmaal een te snel varende jetski geconstateerd.
- Qua perioden is in het voorjaar de paasvakantie te noemen en uiteraard ook de periode van de schoolvakantie. Ook wordt er bij mooi zomerweer vrij vaak na zonsondergang gevaren. Qua meldingstijdstippen is de situatie in 2024 onveranderd: de overlast begint in de loop van de middag en duurt tot in de late uren van de avond/nacht.
- Qua vaartuigen zijn het nog steeds de rubber boten met buitenboordmotor ("zodiaks") die het merendeel van de meldingen uitmaken. De snelheden zijn in veel gevallen meer dan 20 km per uur. Deze vormen nog steeds een groot gevaar omdat die vrijwel zonder uitzondering bestuurd worden door minderjarigen en niet zelden door jongeren onder de 12 jaar. Bovendien ontbreekt vaak het overzicht naar voren omdat sommige zodiaks bestuurd door één persoon, zwaar naar achter kunnen overhellen.

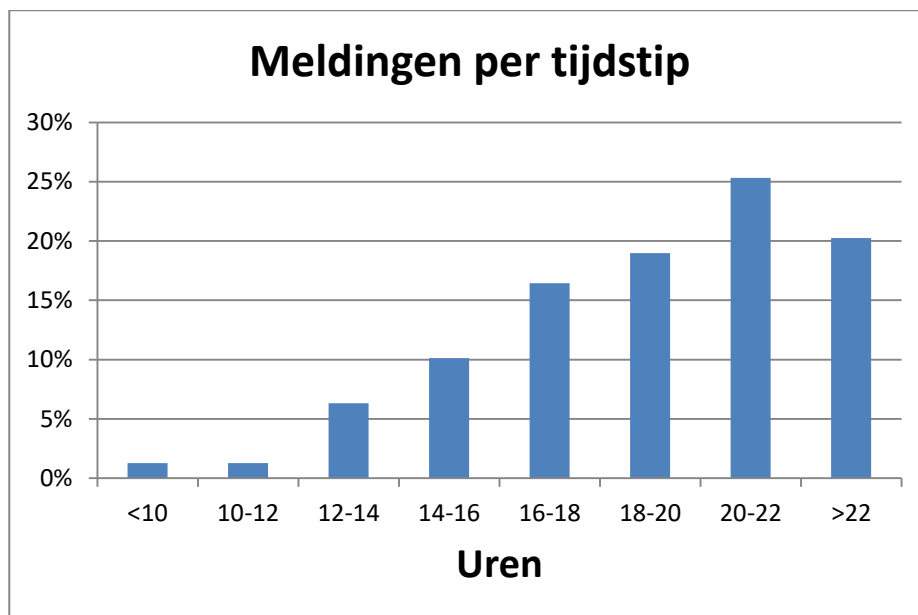

- sommige vaartuigen varen weliswaar minder dan 10 km per uur maar zijn zo inefficiënt door de opvarenden bezet dat ze sterk achteroverhellen en een grote ongewenste hekgolf produceren. Dit komt vooral frequent voor bij de huurboten van De Krom.
- Met name bij de huurboten is niet zelden te constateren dat minderjarigen wordt toegestaan een vaartuig te besturen.
- De Kortlandse brug is een gedoemde plaats voor een ernstig ongeluk. Bij mooi weer zijn daar brugspringers actief, terwijl de zodiaks uit Klein Alblas, de Polderstraat en Kerkstraat niet zelden met 40 km per uur onder de Kortlandse brug doorscheren.

- Dat er op het water ernstige ongelukken kunnen gebeuren, bewijst de gebeurtenis in Kudelstaart dit jaar met 1 dode tot gevolg:
zie:
<https://www.nhnieuws.nl/nieuws/337597/booteigenaren-kudelstaart-ontdaan-door-speedbootongeluk-je-kon-erop-wachten>
- Voor een proef met trajectcontrole zou het traject tussen Noordzijde 10 en 27 zeer geschikt zijn. Deze afstand is volgens onze berekening 1026 meter ofwel 10 minuten en 16 seconden bij 6,00 km per uur
- De molenaars van Kinderdijk maken nog steeds melding van onverantwoord varen en beschadiging van oevers en eigendommen in het Natura 2000 gebied.
- Jeugdigen worden regelmatig gespot met alcoholische dranken aan boord,
- Ook dit jaar is urineren (dit keer vanaf een huurboot van Le Barrage) in het zicht van bewoners geconstateerd.

3 Aanbevelingen en vooruitblik 2025

- a) Indien daar in andere vaargebieden behoefte aan is, zal SVVBA graag haar kennis delen met anderen en waar nodig samenwerkingsverbanden aangaan (bijv. werkgebied, bestuur omvang en bestuurskracht van stichting verbreden),
- b) In januari 2025 zal de SVVBA een presentatie houden voor de dorpsraad van Giessenburg over wat de SVVBA in de afgelopen tijd heeft gedaan en wat de resultaten daarvan zijn.
- c) SVVBA is nog steeds in afwachting van het publiceren van de vaarregels in het voorjaar op de publicatiemedia van de gemeenten Molenlanden en Alblasserdam waarvan de aanvraag sinds juni 2022 in behandeling is.
- d) De SVVBA zal blijven aandringen om te komen tot een aanschaf van een vaarsnelheidsbord "U vaart xx km per uur". Kosten ca 3300 Euro. De SVVBA zou dit kunnen gebruiken voor voorlichtings- en gedragsbeïnvloedingsacties en het verzamelen van statistisch nauwkeurige gegevens van vaarsnelheden. Handhavingsinstanties zouden dit bord kunnen gebruiken voor een manier om onopvallend snelheden te meten.
- e) Er liggen naar schatting nu meer dan 650 vaartuigen (!) op De Graafstroom, De Alblas en het Nieuwe Waterschap. Voor de meldingen zou een foto data base van al deze vaartuigen met hun adres een welkome aanvulling zijn voor de handhaving via de meldingen. Ook een punt voor het voorjaarsoverleg met de instanties.
- f) De SVVBA blijft pleiten voor een voortgaande actie van overheidswege om van alle afgemeerde of op de wal liggende zodiaks te eisen dat de eigenaren een registratienummer aanbrengen op deze vaartuigen. Hierdoor wordt het varen door minderjarigen beboetbaar en worden meldingen herleidbaar tot eigenaren.
- g) SVVBA begrijpt niet goed dat de handhavers zich zo herkenbaar maken door het op het binnenwater ongebruikelijke dragen van de zwemvesten. Waarom de wet niet volgen, die zegt dat zwemvesten binnen handbereik moeten zijn? Ook zou het beter zijn op sommige plaatsen stil te liggen en te wachten tot er een vaartuig met te hoge snelheid langs komt.
- h) Voor wat betreft de handhaving heeft het geen zin voor 14:00 uur aanwezig te zijn, maar wel dat de handhavers tot 23:00 aanwezig blijven.
- i) Naar aanleiding van een krantenartikel omtrent patrouilles in de Biesbosch heeft SVVBA aan het Waterschap gevraagd of het niet efficiënter en effectiever zal zijn om te patrouilleren met drones.

- j) SVVBA stelt voor om een snelheidsbeperking tot 6 km per uur (nu: 9 km/uur) in het Natura 2000 gebied (Vanaf Kinderdijk het hele Nieuwe Waterschap en het Overwaard kanaal van Kinderdijk tot aan de Zijdebrug) in te stellen.
- k) Door de gemeente Alblasserdam is geadviseerd, om contact op te nemen met buurtpreventies. Dit om te zien wat er samen kan worden gedaan.
- l) In 2023 is door het waterschap melding gemaakt van een nieuw ontwikkelend handavingsplan. Van de hierin opgenomen punten is nog geen communicatie vanuit het waterschap geweest.
- m) Er zijn plannen om samen met de gemeenten Molenlanden en Alblasserdam te proberen aan het begin van het vaarseizoen voorlichting aan jongeren te doen via hun jeugdwerkers en communicatie-medewerkers.
- n) Idee: De burgemeesters van Molenlanden en Alblasserdam in mei 2025 nodigen voor een boottocht van Noordzijde Oud-Alblas naar Kinderdijk met een hapje en een drankje, (+ bezoek bezoekersmolen), enerzijds om ze bekend te maken met onbekende feiten uit de geschiedenis van de Alblasserwaard en met name van de West-Alblasserwaard en ook om te laten zien hoe er wordt gevaren. Eventueel met de boot van Captain Kinderdijk. Idee te bespreken in het najaarsoverleg. Voorstel om 3 zaterdagmiddagen in mei 2025 te reserveren (moet wel mooi weer zijn).

Deze aanbevelingen zullen worden besproken in het eerstkomende overleg met de overheidsinstanties.

Afkortingen in tabel meldingen:

Water/Adres

OTB =Oude Toren Brug
 NZ Noordzijde Oud-Alblas
 NW Nieuwe Waterschap

regnr

Z=Zodiak
 BAR = Le Barrage
 KR = De Krom
 N= meer dan 30 minuten na sunset

min na ss

Tijd in minuten na sunset

meld

web = meldingen gedaan via website

Bijlage

Excel file "Meldingen 2024"